

“Enerjide Etkin ve Güçlü Bir Türkiye”

Taner YILDIZ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Ülkemizin enerji arz güvenliği için son dönemde Hükümet olarak yoğun bir enerji diplomasisi sürdürüyoruz. Bu yoğun diplomasi trafiği ile ülkemiz, dünyanın önemli enerji koridorlarından biri haline gelmiş, Doğu'nun zengin kaynaklarını Avrupa'ya ulaştırma noktasında ne kadar hayati bir role sahip olduğu tüm dünya tarafından bir kez daha görülmüştür.

Geçtiğimiz ay ve bu ayın başında uluslararası önemde anlaşmalara imza atılmış ve dünya enerji gündemi Ankara'da şekil bulmuştur.

Temmuz ayı içerisinde Avrupa'nın enerji arz güvenliği için büyük öneme sahip Nabucco Projesi'nin Hükümetlerarası Anlaşması Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde, projede yer alan ülkelerin Başbakanları tarafından imzalanmıştır. Doğalgaz tedarikçisi ülkeler, AB ve ABD'den de üst düzey temsilcilerin katılımıyla tüm dünyanın dikkatini Ankara'ya çeviren imza töreni, ülkemizin enerji koridoru ve AB'nin enerji arz güvenliği için kilit ülke konumunda olduğunun çok somut bir göstergesidir.

Nabucco Projesi Hükümetlerarası Anlaşması Ankara'da imzalandı.

Avrupa doğal gaz açığının bir miktarının ülkemiz üzerinden geçecek boru hatları yoluyla karşılanması amacıyla yürütülen Türkiye-Bulgaristan-Romanya-Macaristan-Avusturya Doğal Gaz Boru Hattı, diğer adıyla Nabucco Projesi, Bulgaristan üzerinden Romanya ve Macaristan'ı izleyerek Avusturya'ya ulaşacaktır.

Ticari bir proje olmakla birlikte Nabucco Projesi'ne hem Avrupa Birliği hem de Türkiye'nin ciddi politik desteği vardır. Çünkü proje, AB'nin doğalgaz arz güvenliğini artırıcı politikası hem de çeşitlendirme politikası ile uyumludur. Türkiye, enerji koridoru politikası ile uyumlu olduğu için, kısmen de kendi arz güvenliğine katkısı olabileceğine inandığı için en üst düzeyde projeye destek vermektedir. Bu projeye Türkiye'nin tedarikçi ülkelerle tüketici ülkeler arasındaki “Karşılıklı bağımlılığı” artacaktır. Bu da Türkiye'nin uluslararası ilişkilerdeki rolünü büyütecektir.

Bu projeye Türkiye'nin “Güvenilir ortak” profili daha da kuvvetlenmiş olacaktır. Projenin bir şekilde Türkiye'nin tüm komşularını ilgilendirmesi dolayısıyla komşularla ilişkilerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır. BOTAŞ, hissedar olarak bu projeden uzun vadede büyük bir kar elde edecektir (taşıma faaliyetlerinden).

Ayrıca BOTAŞ taşıma kapasitesinin bir kısmını (hissedarlara teklif edilen % 50'lik kapasiteden kendisine düşen oranda) kullanabilecek. NABUCCO, AB ile ilişkilerimizde daha olumlu bir atmosferin doğmasına yol açacak. NABUCCO, örneğin Irak'la ilişkilerimizi olumlu etkileyecek. Çünkü Irak da Nabucco'ya gaz vermek istemektedir.

Nabucco Projesi'nin taşıma kapasitesi 31 Milyar m³/yıldır. İnşaatının 2011'de başlaması, 2014 yılında devreye alınması planlanmaktadır. Boru hattı güzergahının planlanan yaklaşık uzunluğu besleme hatları dahil 3.282 km, Türkiye kısmı ise 2000 kilometredir. Projenin toplam maliyeti 7.9 milyar avro olarak öngörülmektedir. Türkiye kısmına yapılacak yatırım yaklaşık 4.8 milyar avrodur. Nabucco Projesi'nin ana finans kaynağı Avrupa Yatırım Bankası'dır.

Rusya ile gaz, petrol ve nükleer alanlarında anlaşmalar.

Ağustos ayı başında da ülkemizi ziyaret eden Rusya Federasyonu lideri Sayın Vladimir Putin ile Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı anlaşmalar, Türkiye'nin enerjideki önemli rolünü bir kez daha pekiştirmiştir. Görüşmeler sonucunda iki ülke ilişkilerini geliştirmeye yönelik gaz, petrol ve nükleer enerji alanında anlaşmalar imzalanmıştır.

İki ülke arasındaki anlaşmalar kapsamında Doğal Gaz Alım-Satım Anlaşması'nın süresi uzatılacak. Güney Akım Boru Hattının inşası bağlamında güzergah boyunca deniz sahası keşif ve çevre etüdü için yetki verilmesi sağlanacak. Rusya Federasyonu'ndan Türkiye'ye Karadeniz deniz sahası üzerinden uzanan boru hattının uzatılması ve Rus doğal gazının Türkiye ve Türkiye üzerinden diğer noktalara taşınmasına olanak sağlayacak yeni (Mavi Akım 2 projesini içeren fakat bununla sınırlı olmayan) boru hatlarının inşasına yönelik fizibilite çalışması yapılacak. Ayrıca yer altı gaz depolama tesislerinin inşası; doğal gaz elektrik santrallerinin inşası; mineral gübrelerin üretimiyle ilgili de mutabakata varıldı. Üçüncü ülkelerde petrol ve doğal gaz arama ve çıkarma hususunda TPAO ile Gazprom arasında ortak teşebbüslerin kurulması teşvik edilecek.

Rusya Federasyonu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne petrol ve petrol ürünleri sevkiyatı desteklenecek. Samsun-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesinin gerçekleşmesi için gerekli desteği sağlanacak. Ayrıca Türkiye ve Rusya nükleer enerjinin barışçıl kullanımı için gelecekte ortak projelerin gerçekleştirilmesi imkanlarını değerlendirecek. Türkiye ve Rusya nükleer kazaların erken bildirimi ve nükleer tesisler hakkında bilgi değişimi anlaşması yapmışlardır.

Hedefimiz ülkemizin enerji arz güvenliğini sağlamak.

Son bir ayda gerçekleşen söz konusu anlaşmalar, Türkiye'nin, aklın ve sağduyunun elinde, çok önemli potansiyellerini güce dönüştürebilecek bir ülke olduğunu bir kez daha göstermiştir. Bu anlaşmalar, Orta Asya, Orta Doğu ve Avrupa'nın enerji yollarının Türkiye üzerinden geçmesi gerektiğini ve ülkemizin stratejik-jeopolitik konumunun tescili olduğunu gösteriyor. Bu anlaşmalar kuşkusuz dünyanın Türkiye'ye bakışının değişmesiyle yakından ilgilidir. Büyüklüğünü anlayamayan, küçük meselelerle sürekli zaman kaybeden bir Türkiye'nin geçmişte kaldığını yalnız biz değil, dünya görmüştür.

Hamleleri her an değişebilen enerji satrancının en iyi hamlesini, "Avrasya'nın düğüm noktası" haline gelen Türkiye yapmıştır. Dengeler üzerine kurulmuş enerji arenasında, Hükümet olarak yaptığımız güçlü ve etkin dış politika, bugün "Türkiye'ye rağmen" anlayışını kaldırmış, ülkemizi artık başlı başına bir "güç" haline getirmiştir. Artık Türkiye, yalnız bölgesinde değil, dünyada da "güvenlik katsayısı" yüksek bir ülkedir. Hükümet olarak yürüttüğümüz yoğun enerji diplomasisi yavaşlamadan sürecek, ülkemizin enerji arz güvenliği için çalışmalarımız devam edecektir.